

**Redaktor
Božo Drašković**

**EKONOMSKE, SOCIJALNE
I RAZVOJNE POSLEDICE
PRODAJE POLJOPRIVREDNOG
ZEMLJIŠTA U SRBIJI**

**EKONOMSKE, SOCIJALNE I RAZVOJNE
POSLEDICE PRODAJE POLJOPRIVREDNOG
ZEMLIŠTA U SRBIJI**

**Redaktor
Božo Drašković**

Beograd, 2017.

Izdavač:

Institut ekonomskih nauka

Zmaj Jovina 12, Beograd

Tel. (011) 2622-357, 2623-055

Faks: (011) 2181-471

www.iен.bg.ac.rs

office@ien.bg.ac.rs

Za izdavača:

Dr Jovan Zubović, direktor

Recenzenti:

Prof. dr Gojko Rikalović

Prof. dr Branko Vasiljević

Prof. dr Dejan Erić

Dr Jelena Minović

Lektor:

Ljiljana Kostić

Kompjuterska obrada:

Zorica Božić

Štampa:

DonatGraf, Beograd

Tiraž:

150 primeraka

ISBN 978-86-89465-37-2

© Institut ekonomskih nauka 2017. Sva prava zadržana. Bez pismene saglasnosti izdavača nije dozvoljen nijedan oblik reprodukcije, kopiranja ili prenošenja kako celine, tako i posebnih delova ove publikacije.

SADRŽAJ

PREGOVOR	5
-----------------------	----------

I DEO

DRUŠTVENI RAZVOJ.....	7
------------------------------	----------

SPASAVANJE POLJOPRIVREDE ZA SPAS NARODA.....	9
---	----------

Prof. dr Blagoje S. Babić

RASPRODAJA ZEMLJE STRANCIMA – POSLEDNJI ČIN „BEČARSKJE EKONOMIJE“ .	23
--	-----------

Doc. dr Slobodan Reljić

AKVIZICIJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U MEĐUNARODNIM RAZMERAMA: IMPLIKACIJE NA PREHRAMBENU SIGURNOST I RURALNO SIROMAŠTVO	35
---	-----------

Prof. dr Koviljko Lovre, dr Ivan Lovre

ODRŽIVO GOSPODARENJE ZEMLJIŠNIM RESURSIMA U SVETLU ODOCNELIH EKONOMSKIH REFORMI	55
--	-----------

Prof. dr Petar Đukić

ODRŽIVO UPRAVLJANJE POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM	78
---	-----------

Stela Strsoglavec

II DEO

PRIVATIZACIJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA.....	89
---	-----------

EKONOMSKI I RAZVOJNI ASPEKTI PRIVATIZACIJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA, DRŽAVA I PKB.....	91
--	-----------

Dr Vojislav Simanović

PRIVATIZACIJA U AGRARU Čija je naša zemlja?!.....	108
--	------------

Branislav Gulan

EFEKTI PRIVATIZACIJE U SRBIJI – POUKE ZA (NE)PRIVATIZACIJU PKB-a	146
---	------------

Prof. dr Zoran Ristić

LIBERALIZACIJA PRAVA STRANACA DA STIČU SVOJINU NA POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU U KONTEKSTU SSP-A I PRIVATIZACIJE PKB-a	158
--	------------

Dr Luka Baturan

TRŽIŠNA USLOVLJENOST CENA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA	171
Prof. dr Božo Drašković, prof. dr Zvonko Brnjas 171	

III DEO

DRŽAVA I POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE	199
--	------------

DRŽAVNO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE U FUNKCIJI FINANISIRANJA AGRARA.....	201
Dr Gordana Radović	

PRAVNI REŽIM SVOJINE NAD NEPOKRETNOSTIMA – OBAVEZE SRBIJE PREMA SPORAZUMU O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU.....	213
Prof. dr Uroš Čemalović, ma Ana Vukadinović	

IV DEO

LIBERALIZACIJA TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA.....	229
--	------------

DELOVI IZ PROJEKTA ANALIZA PRAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U OKVIRU PROJEKTA „ANALITIČKA PODRŠKA PREGOVORIMA SA EU“	231
--	------------

PROCENA EKONOMSKIH EFEKATA LIBERALIZACIJE TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA.....	233
Dr Jovan Zubović, dr Jonel Subić, dr Vesna Paraušić, dr Duško Bodroža, dr Marko Jeločnik	

POLJOPRIVREDNA KORPORACIJA BEOGRAD (PKB).....	293
--	------------

POLJOPRIVREDNA KORPORACIJA BEOGRAD Veliki poljoprivredni sistemi i poljoprivredna preduzeća na području Beograda	295
Branislav Gulan, Milan Prostran, Vojislav Stanković	

PREDGOVOR

Proces pridruživanja Srbije evropskim integracijama je započeo 1. marta 2012. godine, kada je Srbija dobila status kandidata za članstvo u EU. Proces pridruživanja obuhvata pregovore vezane za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), odnosno o pojedinim grupama pitanja definisanim u okviru poglavlja za pregovore. Jedno, za Srbiju od izuzetnog značaja, pored ostalih ekonomskih, političkih i pravnih je i pitanje vezano za liberalizaciju tržišta poljoprivrednog zemljišta. Liberalizacija tržišta poljoprivrednog zemljišta obuhvata pravo da nakon isteka perioda prilagođavanja, poljoprivredno zemljište kao prirodni resurs, postane predmet slobodnih vlasničkih transakcija za građane država članice EU. Sporazum je predvideo da se od 1. septembra 2017. godine uspostavi potpuna liberalizacija tržišnih transakcija poljoprivrednog zemljišta. Ovo pravo unutar pojedinih članica UE se ograničava posebnim dodatnim uslovima i kriterijuma koji onemogućavaju potpunu liberalizaciju tržišta poljoprivrednog zemljišta. Strateško ekonomsko, razvojno, pravno, sociološko pa i političko pitanje je da li Srbija u procesu pristupanja članstvu EU treba da potpuno liberalizuje transakcije sa poljoprivrednim zemljištem?

Imajući u vidu napred navedene aspekte kompleksnog problema saradnici su pripremili monografiju čiji sadržaj otvara prostor za ukazivanje na moguća rešenja u vezi sa pitanjima dinamike i posledica liberalizacije tržišta poljoprivrednog zemljišta u Srbiji. Pri tome treba imati u vidu to da poljoprivredno zemljište predstavlja prirodno dobro, odnosno prirodni kapital.

Monografija je nastala delom i kao rezultat istraživanja u okviru dva projekta: *Evropske integracije i društveno-ekonomske promene privrede Srbije na putu ka EU* (šifra: III 47009), i *Izazovi i perspektive strukturnih promena u Srbiji: strateški pravci ekonomskog usklađivanja sa zahtevima EU* (šifra: OI 179015) i koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Monografija koja se izlaže kritičkom sudu javnosti se sastoji iz četiri tematska dela i 14 poglavlja.

Autori monografije se bave aktuelnim problemima u sledećim oblastima:

- Ekonomski i društveni razvoj

- Privatizacija, strukturne promene i pridruživanje EU
- Svojinska prava nad poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim resursom
- Konkurentnost
- Tržište poljoprivrednog zemljišta

Naučni doprinos monografije se ogleda u sveobuhvatnom teorijskom i empirijskom prilazu svakoj od navedenih oblasti. U okviru svake tematske oblasti na sistematičan način, obrađeni su pojedini karakteristični problemi i pitanja vezana za svaku oblast. Prvi deo obrađuje teme iz oblasti ekonomsko – socijalnih pitanja upravljanja i očuvanja nacionalne kontrole nad poljoprivrednim zemljištem (5 priloga); drugi deo se bavi teorijskim i empirijskim pitanjima kontroverzi u vezi sa liberalizacijom svojinskih prava i privatizacijom poljoprivrednog zemljišta u EU i Srbiji, (5 priloga); treći deo je posvećen aspektima različitih režima svojinskih prava nad poljoprivrednim zemljištem i funkcija koje ima državno poljoprivredno zemljište (2 priloga); poslednji, četvrti deo sadrži analizu ekonomskih efekata liberalizacije tržišta poljoprivrednog zemljišta, kao i studiju slučaja vezanu za Poljoprivredni kombinata Beograd, odnosno Poljoprivrednu korporaciju Beograd (PKB) (2 priloga).

Monografija po svojoj strukturi i sadržaju predstavlja multidisciplinarni pristup rada više autora i predstavlja sintezu društveno ekonomskih, pravnih i socioloških aspekata vezanih za kompleksno pitanje liberalizacije tržišta poljoprivrednog zemljišta u Srbiji u okviru procesa pridruživanja EU.

Na kraju, u ulozi redaktora koristim priliku da se u ime Instituta ekonomskih nauka, zahvalim kolegama prof. dr Mlađanu Kovačeviću i prof. dr Miladinu Ševarliću na velikoj podršci u osmišljavanju i strukturiranju tema za ovu monografiju.

Redaktor

Božo Drašković

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

332.2.021(497.11)(082)
631:332.21(497.11)(082)
332.2:316(497.11)(082)

EKONOMSKE, socijalne i razvojne posledice prodaje poljoprivrednog
zemljišta u Srbiji / redaktor Božo Drašković. - Beograd : Institut
ekonomskih nauka, 2017 (Beograd : Donatgraf). - graf. prikazi, tabele. -
308 str. ; 25 cm

Tiraž 150. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija
uz svaki rad.

ISBN 978-86-89465-37-2

a) Пољопривредно земљиште - Управљање - Друштвено-економски аспект -
Србија - Зборници b) Пољопривредно земљиште - Приватизација - Србија -
Зборници
COBISS.SR-ID 253005836

